

Załącznik nr VI
do Sprawozdania rocznego za 2021 roku z wdrażania RPO WP 2014-2020

Streszczenie

Sprawozdania rocznego za 2021 rok z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Podstawowe informacje na temat postępów w realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 (RPO WP)

W związku z pandemią COVID-19, w celu zapewnienia zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców województwa pomorskiego oraz ograniczenia rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2, a także niwelowania negatywnych skutków społeczno-gospodarczych pandemii COVID-19, Instytucja Zarządzająca RPO WP (IZ RPO WP) skupiła się na wprowadzeniu zmian w Programie oraz działaniach usprawniających proces wdrażania, zmierzających do przewyciężenia konsekwencji gospodarczych i społecznych spowodowanych stanem epidemicznym w kraju, a tym samym w regionie. W województwie pomorskim bezpośrednio i najbardziej dotkliwe konsekwencje pandemii COVID uwidaczniają się przede wszystkim jako długotrwałe negatywne skutki zdrowotne dla mieszkańców oraz gwałtowny spadek dochodów sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Jednocześnie, w kontekście zwiększenia odporności gospodarki oraz ukierunkowania na dążenie do neutralności klimatycznej, kluczowe są działania w obszarze czystej energii. W związku z tym zaistniała konieczność przeprowadzenia kolejnej już zmiany zapisów RPO WP zatwierdzonej decyzją Komisji z dnia 22 grudnia 2021 r. W ramach zmian dodano nową oś priorytetową (OP) do Programu OP13. „Odbudowa i odporność (REACT-EU)”. Działania w ramach tej osi zostały ukierunkowane na trzy obszary: bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców, wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw oraz odnawialne źródła energii. Dokonano także zmian finansowych i powiązanych z nimi zmian wartości wskaźników m.in. w OP1. „Komercjalizacja wiedzy”, OP2. „Przedsiębiorstwa”, OP3. „Edukacja”, OP5. „Zatrudnienie”, OP6. „Integracja”, OP7. „Zdrowie i opieka”, OP8. „Konwersja”, OP10. „Energia”, OP11. „Środowisko”.

Ponadto w okresie sprawozdawczym nadal były prowadzone nabory projektów w niektórych specyficznych obszarach. Procedowane były nabory w trybie konkursowym dla Działania 2.5. „Inwestorzy zewnętrzni”, Działania 3.1 „Edukacja przedszkolna” , Poddziałania 3.2.1 „Jakość edukacji ogólnej” oraz Poddziałania 6.2.2 „Rozwój usług społecznych” dla projektów realizowanych w formule zintegrowanej z projektami w ramach Działania 7.3 „Infrastruktura społeczna”.

Na początku 2022r. planowany jest nabór ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach Poddziałania 6.2.2 „Rozwój usług społecznych” oraz uruchomienie środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach nowej OP13. „Odbudowa i odporność (REACT-EU)”:

- Poddziałanie 13.1.1. „Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa – REACT-EU – wsparcie dotacyjne” – ogłoszenie konkursu na projekt grantowy

- Poddziałanie 13.1.2. „Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa - REACT-EU - wsparcie pozadotacyjne” - w ramach instrumentów finansowych uruchomienie produktu „Pożyczka na odbudowę biznesu”
- Działanie 13.2. „Ochrona zdrowia - REACT-EU” – nabór prowadzony w trybie pozakonkursowym
- Działanie 13.3. „Odnawialne źródła energii - REACT-EU” - przewidywany jest wybór projektów z listy wniosków po rozstrzygnięciu konkursu przez Zarząd Województwa Pomorskiego w ramach konkursu numer RPPM.10.03.01-IZ.00-22-001/16 dla Poddziałania 10.3.1. „Odnawialne źródła energii - wsparcie dotacyjne”.

Pomimo nadal istniejącej w roku 2021 sytuacji zagrożenia epidemicznego stan wdrażania Programu należy ocenić jako bardzo dobry. W poszczególnych obszarach występują różnorodne wyzwania, ale mają z reguły charakter izolowany, specyficzny dla danego typu interwencji, a IZ RPO WP dysponuje narzędziami pozwalającymi ograniczać lub eliminować związane z nimi ryzyko. Poziom kontraktacji dla całego Programu wyniósł 97,3% (EFS – 99,9%, EFRR – 96,2%), a poziom certyfikacji 75,42% alokacji Programu (EFS – 75,36%, EFRR – 75,43%), co oznacza, że została już przeprowadzona zdecydowana większość procesów związanych z identyfikacją, wyłanianiem, oceną, wyborem i kontraktacją projektów, a obecnie trwa ich realizacja i rozliczanie. Część projektów została już zakończona, również w zakresie EFRR, gdzie z zasady dominują projekty wieloletnie.

Tempo wdrażania Programu pozwala na zbliżenie się poziomu płatności i certyfikacji do wysokiego poziomu kontraktacji. Priorytetem dla IZ RPO WP jest doprowadzenie do wywiązania się z realizacji celów określonych na koniec 2023 r.

Podpisane umowy o dofinansowanie projektów

W 2021 r. podpisano 155 umów o dofinansowanie projektów, w których wkład UE wyniósł łącznie 71,3 mln EUR, tj. 3,9% alokacji przeznaczonej na Program. Natomiast od początku realizacji Programu do końca 2021 r. podpisano 2 228 umów o dofinansowanie, w których wkład UE wyniósł łącznie 1 776,6 mln EUR, tj. 97,3% alokacji przeznaczonej na Program.

Zatwierdzone wnioski o płatność złożone przez beneficjentów i wypłata dofinansowania

W 2021 r. wypłacono beneficjentom 223,2 mln EUR, tj. 12,2% alokacji przeznaczonej na Program. Natomiast od początku realizacji Programu do końca 2021 r. wypłacono beneficjentom 1 168,6 mln EUR, tj. 64,0% alokacji przeznaczonej na Program.

Realizacja Programu poprzez Instrumenty finansowe

Instrumenty Finansowe w RPO WP wdrażane są przez dwa podmioty wdrażające fundusz funduszy, tj. Bank Gospodarstwa Krajowego (OP1, OP2) oraz Europejski Bank Inwestycyjny (OP8, OP10) – całkowita alokacja: 161,9 mln EUR. Wskazani Menadżerowie wybrali pośredników finansowych, z którymi podpisano dotąd 19 umów operacyjnych (pożyczki i wejścia kapitałowe w OP1 dla MŚP, pożyczki i poręczenia w OP2 dla MŚP oraz pożyczki na rewitalizację, termomodernizację oraz odnawialne źródła energii w OP8 i OP10). Ponadto w ramach OP13 również przewidziano wdrażanie instrumentów finansowych (alokacja: 5,2 mln EUR), natomiast wybór podmiotu wdrażającego nastąpi w 2022 r. Do końca 2021 r. do ostatecznych odbiorców w formie wsparcia zwrotnego trafiło ok. 58% alokowanych środków (najwięcej w OP2).

Zapewnienie widoczności realizowanych projektów w ramach prowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych RPO WP

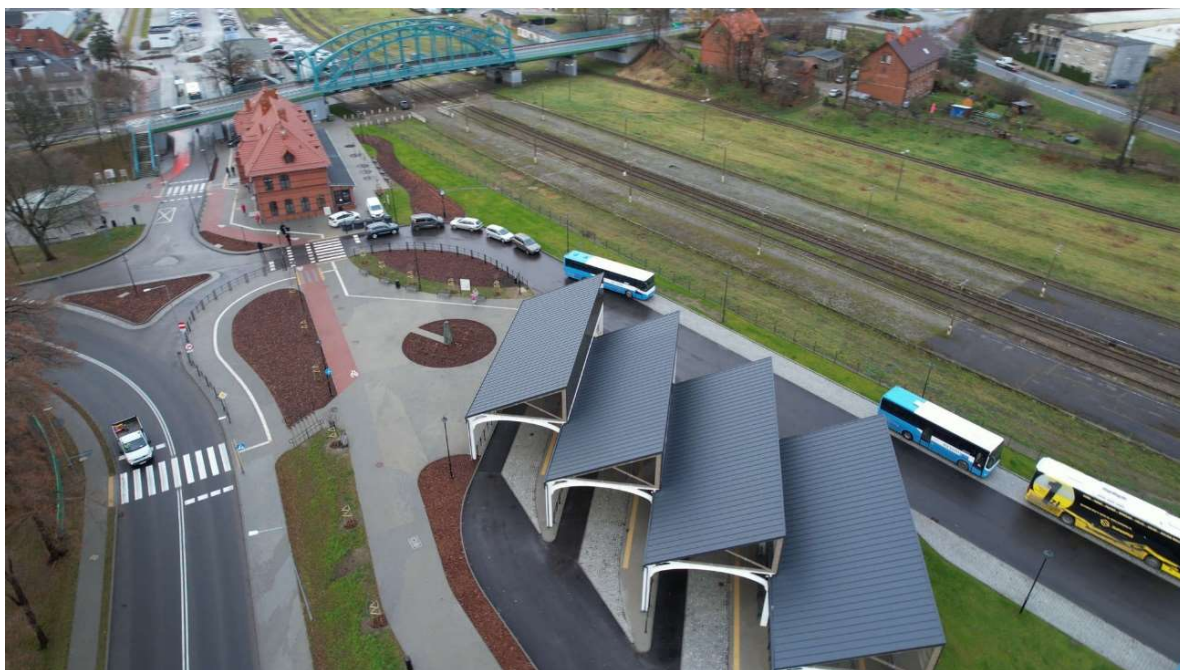
W związku z tym, że RPO WP znajduje się już w końcowym okresie wdrażania, istotne jest zapewnienie wśród mieszkańców regionu jak największej widoczności jego efektów, poprzez pokazywanie projektów zaawansowanych w realizacji oraz zakończonych, ich wpływu na rozwój województwa i na życie osobiste mieszkańców, w tym możliwości bezpośredniego korzystania z efektów projektów. Poniżej zostały zaprezentowane wybrane przykłady projektów RPO WP.

Zdjęcie nr 1. Celem projektu pt. „**Zakup czterech mammobusów wyposażonych w zaawansowane mammografy cyfrowe przez Geneva Trust Polska Sp. z o.o. w Gdańsku**” było zwiększenie bezpośredniej dostępności do bezpłatnych badań mammograficznych dla kobiet w wieku od 50 do 69 lat zamieszkałych na terenie województwa pomorskiego co pozwoli na wcześniejsze wykrycie zmian nowotworowych poprzez dostęp do najnowocześniejszej profilaktyki.

Zdjęcie nr 2. Projekt „**Rewitalizacja Oruni w Gdańsku**” obejmował m.in. przebudowę i renowację budynku Ratusza Oruńskiego wraz z adaptacją na cele społeczne. W ratuszu utworzono filię biblioteki, stał się on także siedzibą Rady Dzielnicy oraz Fundacji Innowacji Społecznej.

Zdjęcie nr 3. W ramach projektu „**Budowa węzła transportu zbiorowego w Bytowie**” powstały m.in.: nowy dworzec autobusowy, chodniki i ścieżki rowerowe, parkingi dla samochodów i rowerów. Zakupiono 3 nowoczesne autobusy spełniające najwyższe normy ekologiczne.

Zdjęcie nr 4. W ramach projektu „**OZE dla Kaszub – wykorzystanie energetyki rozproszonej na rzecz ograniczenia niskiej emisji w Gminie Sierakowice, Kartuzy i Sulęczyño**” zamontowano instalacje i urządzenia wykorzystujące energię słońca (instalacje solarne i fotowoltaiczne) zarówno w budynkach sektora publicznego (np. w Kaszubskim Centrum Medycznym w Sierakowicach) jak i

prywatnego oraz w domach wielorodzinnych. Realizacja projektu przyczyniła się także do popularyzacji i zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Szwajcarii Kaszubskiej.

Zdjęcie nr 5. W ramach projektu „**Kompleksowy system wsparcia mieszkańców miast i gmin powiatu puckiego w wieku senioralnym i ich opiekunów**” dzięki środkom z Unii Europejskiej powstało 8 Klubów Seniora (5 na terenie Gminy Puck i po jednym w mieście Puck, Gminie Władysławowo i Gminie Kosakowo) z łącznie 120 miejscami oraz utworzono 30 miejsc pobytu i 5 miejsc opieki wytchnieniowej w pobliżu miejsca zamieszkania uczestników Dziennego Domu Pomocy w Celbowie.

Projekt skierowany był do osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym tj. do seniorów, osób z niepełnosprawnościami i chorobami przewlekłymi oraz opiekunów osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Udział osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w projekcie zapobiegać miał odizolowaniu od rodziny i lokalnej społeczności co miałyby miejsce w przypadku umieszczenia ich w opiece instytucjonalnej.

Zdjęcie nr 6. W ramach projektu „**Wykwalifikowany ratownik na pomorskim rynku pracy**” 400 osób wzięło udział w szkoleniu i miało możliwość zdania egzaminu państwowego, uzyskując tytuł Ratownika. Nabyte kwalifikacje okazały się bardzo pomocne w okresie pandemii COVID-19. Oferta edukacyjna została skonstruowana w porozumieniu z pracodawcami z terenu realizacji projektu i uwzględniała specjalistyczne szkolenia z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Zdjęcie nr 7. W ramach projektu „**Zwiększenie aktywności zawodowej osób opiekujących się dziećmi do lat 3 poprzez utworzenie publicznego żłobka w Sopocie**” utworzono 60 nowych miejsc opieki w nowym żłobku. Dzięki realizacji projektu wyposażono pomieszczenia, plac zabaw oraz zapewniono funkcjonowanie nowej placówki. Utworzenie nowej placówki pozwoliło znacznie skrócić czas oczekiwania na przyjęcie do żłobka dzieci z terenu Sopotu. Projekt ukierunkowany był na wdrażanie rozwiązań ułatwiających powrót na rynek pracy, łączenie obowiązków prywatnych z zawodowymi oraz zwiększających szanse utrzymania pracy przez osoby, które opiekują się dziećmi do lat 3.

Wpływ projektów realizowanych w Programie na rozwój obszarów wiejskich

Biorąc pod uwagę specyfikę poszczególnych osi priorytetowych w Programie, na koniec 2021 roku udział wydatków przeznaczonych na przedsięwzięcia zlokalizowane na obszarach wiejskich wyniósł 22,14% ogólnej alokacji RPO WP, tj. 404 312 560,81 EUR.

W zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Główne obszary wsparcia terenów wiejskich w ramach Osi Priorytetowych EFRR to efektywność energetyczna, regionalne dziedzictwo przyrodnicze, czy gospodarka wodno-ściekowa. Na obecnym etapie realizacji widoczny jest wpływ wybieranych projektów na obszary wiejskie, w tym na standard życia, rozwój gospodarczy i stan środowiska na tych obszarach.

Przykładowo w OP8. „Konwersja” realizowanych jest 105 projektów o łącznej kwocie dofinansowania UE 154 665 314,73 EUR, z czego 33 umowy o dofinansowaniu UE wynoszącym 29 027 488,20 EUR dotyczy obszarów wiejskich. Projekty te dotyczą głównie wsparcia atrakcyjności turystycznej miejsc o szczególnych walorach kulturowych i przyrodniczych w województwie pomorskim.

W OP9. „Mobilność” realizacja projektów drogowych i kolejowych przyczyni się do poprawy dostępności transportowej i bezpieczeństwa na obszarach wiejskich. Do końca 2021 r. na 48 umów z łączną kwotą dofinansowania UE 358 095 456,28 EUR, 14 umów z kwotą dofinansowania UE 169 464 291,19 EUR dotyczyło projektów realizowanych na obszarach wiejskich. Są to projekty dotyczące budowy węzłów integracyjnych, rozbudowy dróg wojewódzkich oraz rewitalizacji linii kolejowych przebiegających przez obszary wiejskie.

OP10. „Energia” spośród 139 zawartych do końca 2021 r. umów z łączną kwotą dofinansowania z UE 203 590 100,92 EUR, 56 umów z kwotą dofinansowania UE 54 865 340,45 EUR dotyczyło projektów realizowanych na obszarach wiejskich. Są to przede wszystkim projekty dotyczące kompleksowej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, w tym m.in. szkół i budynków opieki zdrowotnej oraz dotyczące odnawialnych źródeł energii.

W OP11. „Środowisko” spośród 121 zawartych do końca 2021 r. umów z łączną kwotą dofinansowania UE 115 032 291,17 EUR, 75 umów z kwotą dofinansowania UE 56 206 958,11 EUR dotyczyło projektów realizowanych na obszarach wiejskich. Są to przede wszystkim projekty dotyczące budowy kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków oraz ochrony różnorodności biologicznej.

W zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego

Interwencja w ramach Osi Priorytetowych EFS z uwagi na koncentrację na kategoriach osób w największym stopniu defaworyzowanych oraz obszarach o największej skali problemów społecznych, w tym związanych z jakością edukacji oraz wykluczeniem społecznym, realizowana jest na obszarach wiejskich.

W OP3. „Edukacja” spośród 334 zawartych do końca 2021 r. umów z łączną kwotą dofinansowania UE 121 134 618, 88 EUR, 100 umów z kwotą dofinansowania UE 24 858 499,87 EUR dotyczyła projektów realizowanych na obszarach wiejskich, natomiast w 2021r. podpisano 31 takich umów z kwotą dofinansowania UE 6 438 384,23 EUR.

W OP5. „Zatrudnienie” spośród 514 zawartych do końca 2021 r. umów z łączną kwotą dofinansowania UE 202 942 139,65 EUR, 77 umów z kwotą dofinansowania UE 24 211 066,57 EUR dotyczyła projektów realizowanych na obszarach wiejskich, natomiast w 2021r. podpisano 9 takich umów z kwotą dofinansowania UE 1 578 305,33 EUR.

W OP6. „Integracja” spośród 284 zawartych do końca 2021 r. umów z łączną kwotą dofinansowania UE 111 740 374,12 EUR, 86 umów z kwotą dofinansowania UE 25 252 651,21 EUR dotyczyła projektów realizowanych na obszarach wiejskich, natomiast w 2021 r. podpisano 6 takich umów z kwotą dofinansowania UE 3 263 881,91 EUR.

Oddziaływanie na obszary wiejskie w ramach EFS występuje nie tylko w ograniczonych i ukierunkowanych wyłącznie na te tereny projektach. Znaczna część interwencji EFS realizowana jest poprzez projekty o zasięgu powiatowym lub wojewódzkim, które zakładają lub nie wykluczają uczestnictwa grup docelowych rekrutowanych na obszarach wiejskich. Przykładem są projekty z zakresu OP3 ukierunkowane na rozwój szkolnictwa zawodowego na poziomie powiatów, czy projekty ukierunkowane na rozwój Ośrodków Wspierania Ekonomii Społecznej realizowane w ramach OP6.

Szczególne przedsięwzięcia mające na celu promowanie równouprawnienia płci oraz zapobieganie dyskryminacji, w tym w szczególności zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, i rozwiązania wdrożone, aby zapewnić włączenie punktu widzenia płci do programów operacyjnych i operacji

Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych dotąd wsparciem w Programie wynosi 27 807 (6,36% ogółu uczestników). Liczba osób z niepełnosprawnościami pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek po opuszczeniu Programu to 3 939 osób (12,72% ogółu osób pracujących po opuszczeniu programu). Kwalifikację uzyskało dotąd 6 941 osób z niepełnosprawnościami (9,30% ogółu). W 20 projektach sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami. W 2021 r. nie zidentyfikowano projektów z zadeklarowanym brakiem zastosowania zasady dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Ponadto IZ RPO WP nie zidentyfikowała żadnych przypadków dyskryminacji ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową w kontekście dostępu do projektów współfinansowanych z funduszy polityki spójności UE w regionie.

Wszystkie dokumenty programowe oraz konkursowe uwzględniają Wytoczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.

Wszystkie wnioski o dofinansowanie oceniane są pod względem zgodności z politykami horyzontalnymi - tzw. standardu minimum. Wnioski zawierają dedykowane pola, w których wnioskodawca zamieszcza informacje o planowanym sposobie realizacji odrębnie dla zasad horyzontalnych. Dodatkowo Beneficjenci

mogą ubiegać się o zastosowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień tj. koniecznych i odpowiednich zmian w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z praw człowieka i podstawowych wolności. Wszystkie spotkania informacyjne z Beneficjentami zawierają treści dotyczące polityk horyzontalnych.

Ponadto Beneficjenci w umowie o dofinansowanie projektu zobowiązani są do przestrzegania zasad równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz równości szans kobiet i mężczyzn, a także przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji na etapie realizacji projektu. Informacje o sposobach realizacji tych zasad Beneficjent sprawozdaje we wnioskach o płatność.

IZ RPO WP i Beneficjent muszą zapewnić, że wszystkie tworzone zasoby cyfrowe (strony www, platformy e-learningowe, e-zasoby itd.) spełniają kryteria dostępności dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności zgodnie ze standardem WCAG 2.1. Multimedia (animacje, prezentacje, filmy, nagrania dźwiękowe itp.) powinny zawierać transkrypcje tekstowe, audiodeskrypcję czy tłumaczenie na język migowy.

Koordynatorka ds. równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami w 2021r. zrealizowała 1 spotkanie informacyjne poświęcone tematyce równości szans, a także przedstawiała zagadnienia z tego zakresu w czasie 1 spotkania informacyjnego w ramach ogłaszanych naborów.

Budynki, w których mieszczą się siedziby UMWP oraz miejsca przeprowadzanych szkoleń i spotkań są częściowo dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W styczniu 2021 r. została zakończona realizacja badania ewaluacyjnego pt. „Ocena wdrażania polityk horyzontalnych w ramach RPO WP”. Jej celem była m.in. ocena realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Wyniki tej oceny zostały opisane w poprzednim sprawozdaniu rocznym za 2020 r. z wdrażania RPO WP w rozdziale 4. Podsumowanie przeprowadzonych ewaluacji.